

TÜRK GIDA KODEKSİ GIDA ENZİMLERİ YÖNETMELİĞİ (TASLAK)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, tüketici ve insan sağlığını, tüketici haklarını, gıda satışında adaletin sağlanması ve uygun durumlarda çevrenin korunmasını da göz önünde bulundurarak; işlem yardımcıları olarak kullanılan enzimler de dahil olmak üzere;

- a) Onaylanmış gıda enzimlerinin yer aldığı listeyi,
- b) Gıdalarda kullanılan gıda enzimlerinin kullanım koşullarını,
- c) Bu şekilde satılan gıda enzimlerinin etiketleme kurallarını, belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4 üncü maddede tanımı yapılan gıda enzimlerini kapsar.

(2) Bu Yönetmelik, gıda enzimlerinin kullanımı ile ilgili ürüne ait özel hükümler saklı kalmak koşuluyla;

- a) Özel gıdalardaki gıda enzimlerini,
- b) Bu Yönetmeliğin kapsamı dışındaki amaçlar için kullanılan gıda enzimlerini kapsar.

(3) Bu Yönetmelik 30/6/2013 tarihli ve 28693 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliği kapsamı dâhilinde yer alan gıda katkı maddeleri ile işlem yardımcıları üretiminde kullanılan gıda enzimlerini kapsamaz.

(4) Bu Yönetmelik gıdaların üretiminde geleneksel olarak kullanılan ve özellikle enzim üretimine yönelik olarak kullanılsa bile kendiliğinden üretebilen mikrobiyal kültürleri kapsamaz.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik; 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 23, 24 ve 26 ncı maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 4 – (1) Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 3 üncü maddesinde ve Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri Yönetmeliğinin 4 üncü maddesinde yer alan tanımlara ilave olarak, ikinci fıkrada yer alan tanımlar da geçerlidir.

(2) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık: Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığını,
- b) Gıda enzimi: Bitkilerden, hayvanlardan veya mikroorganizmalardan elde edilen veya
 - 1) Özel bir biyokimyasal reaksiyonu katalize edebilen bir veya birden fazla enzim içeren mikroorganizmalar ya da
 - 2) Üretim, işleme, hazırlama, muamele, ambalajlama, taşıma veya depolama gibi aşamaların herhangi birinde teknolojik bir amaç doğrultusunda gıdaya eklenen mikroorganizmalarkullanılarak fermentasyon işlemi ile elde edilmiş bir ürünü de içeren ürünlerden elde edilen ürünü,

c) Gıda enzim preparatı: Gıda enzimlerinin depolama, satış, standardizasyon, seyreltme veya çözünmesini kolaylaştırmak amacıyla, gıda katkı maddeleri ve/veya diğer gıda bileşenleri gibi maddelerin içine ilave edildiği bir veya daha fazla gıda enziminden oluşan formülasyonu,

ç) IUBMB: Uluslararası Biyokimya ve Moleküler Biyoloji Birliğini,

d) Liste: Gıda enzimleri listesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin Verilen Gıda Enzimlerinin Listesi

Gıda enzimlerinin listesi

MADDE 5 - (1) Sadece ek'teki listede yer alacak gıda enzimleri, olduğu haliyle piyasaya arz edilir ve bu ekte yer alan koşullar altında gıdalarda kullanılır.

(2) Sadece listede yer alacak gıda enzimleri 8 inci maddenin ikinci fıkrasında belirtilen özellikler ve kullanım koşullarını sağlamak koşuluyla piyasaya sunulabilir ve gıdalarda kullanılabilir.

Bir gıda enzimi ve/veya gıda enzim preparatının yasaklanması

MADDE 6 - (1) Bu Yönetmelik hükümleri ile uyumlu olmayan bir gıda enzimi/gıda enzim preparatı veya bu gıda enzimini/gıda enzim preparatını içeren bir gıda piyasaya arz edilemez.

(2) Domuz kaynaklı bir gıda enzimi/gıda enzim preparatı, gıdalarda kullanılamaz.

Gıda enzimlerinin listeye dâhil edilmesine ilişkin genel koşullar

MADDE 7 - (1) Bir gıda enzimi;

a) Mevcut bilimsel kanıtlara dayalı olarak önerilen enzimin kullanım miktarı tüketici sağlığı açısından güvenilirlik riski doğurmuyorsa,

b) Makul teknolojik bir ihtiyaç bulunuyorsa,

c) Kullanılan bileşenlerin yapısı, tazeliği, kalitesi, ürünün veya üretim sürecinin doğrallığı veya ürünün besinsel kalitesi de dahil olmak üzere kullanımı tüketiciyi yanıltmıyorsa ve

ç) İlgili diğer mevzuat kurallarını sağlıyorsa
listede yer alabilir.

Gıda enzimleri listesinin içeriği

MADDE 8 - (1) Bir gıda enzimi;tarihli vesayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri, Gıda Enzimleri ve Gıda Aroma Vericilerine İlişkin Ortak Onay Prosedürü Hakkında Yönetmelik gereğince 7 nci maddede belirtilen koşullara uygun olan bir gıda enzimi listeye dahil edilebilir.

(2) Bir gıda enziminin listede yer alması durumunda, aşağıda yer alan hususlar açıkça belirtilir:

a) Gıda enziminin adı,

b) Gıda enziminin kaynağı, saflık kriterleri ve diğer gerekli bilgileri içeren spesifikasyonu,

c) Gıda enziminin eklenebileceği gıdalar,

ç) Gıda enziminin hangi koşullar altında kullanılabileceği, (Uygun olduğu hallerde, gıda enzimi için maksimum sayısal değer belirlenmez. Bu durumda, gıda enzimi Quantum Satis prensibine göre kullanılır)

d) Gerekli görüldüğü durumda, gıda enziminin doğrudan son tüketiciye satışında kısıtlamaların olup olmadığı,

e) Gerekli görüldüğü durumda, gıdanın fiziksel durumu veya tabii tutulduğu özel işlemler hakkında son tüketicinin bilgilendirilmesini sağlamak amacıyla üretiminde gıda enzimleri kullanılan gıdanın etiketlenmesine ilişkin özel gereklilikler.

(3) Liste, Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri, Gıda Enzimleri ve Gıda Aroma Vericilerine İlişkin Ortak Onay Prosedürü Hakkında Yönetmeliğe uygun olarak güncellenir.

Yorumlama kararları

MADDE 9- (1) Gerekli olduğu durumlarda;

a) Bir gıda enziminin bu Yönetmeliğin 4 üncü maddesinde ifade edilen gıda enzimi tanımını karşılayıp karşılamadığına;

b) Belirli bir gıdanın, listedeki gıda kategorisine ait olup olmadığına Bakanlıkça karar verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM **Etiketleme**

Son tüketiciye sunulmayacak gıda enzimleri ve gıda enzim preparatlarının etiketlenmesi

MADDE 10 – (1) Tek başına veya birbirleriyle veya 29/12/2011 tarihli ve 28157 sayılı üçüncü mükerrer Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde tanımlanan gıda bileşenleri ile karışım halinde satılması halinde, son tüketiciye sunulmayacak gıda enzimlerinin etiketinde, 11 inci maddede yer alan bilgiler kolayca görülebilir, açıkça okunabilir ve silinmez bir şekilde yer almak zorundadır.

(2) 11 inci maddede yer alan bilgiler Türkçe olmak zorundadır. Türkçe ile birlikte diğer yabancı resmî diller de kullanılabilir.

Son tüketiciye sunulmayacak gıda enzimlerine ve gıda enzim preparatlarına yönelik genel etiketleme kuralları

MADDE 11 – (1) Son tüketiciye sunulmayacak gıda enzimlerinin ve gıda enzim preparatlarının tek başına veya birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleriyle karışım halinde satılması halinde, ambalaj veya kaplarının üzerinde aşağıdaki bilgiler yer alır:

a) Her bir gıda enziminin bu Yönetmelikte geçen adı veya her bir gıda enziminin adını içeren bir satış tarifnamesi, isminin bulunmadığı durumlarda, IUBMB terimler dizininde belirtilen kabul görmüş ismi,

b) “Gıdada kullanım içindir” veya “Gıdada kullanımı sınırlıdır” ifadesi veya gıda enziminin ve gıda enzim preparatlarının kullanımının amaçlandığı gıdayı belirten daha özel bir ifade,

c) Gerekli olduğu durumlarda özel depolama veya kullanım koşulları,

ç) Parti işareti veya numarası,

d) Kullanım talimatının eksikliğinde, gıda enziminin uygun bir şekilde kullanımı mümkün olmayacaksa; gıda enziminin kullanım talimatı,

e) Üretici veya ambalajlayıcı veya ithalatçı veya dağıtıcı firmanın adı veya ticari unvanı ve adresi,

f) Gıdada kullanım miktarı sınırlı olan her bir enzim veya enzim grubunun gıdada bulunabilecek en yüksek miktarını belirten bir ifade ve/veya alıcının bu Yönetmelik veya ilgili diğer mevzuata uyabilmesini sağlayacak açık ve kolay anlaşılabilir uygun bir bilgi; şayet aynı fonksiyonu gösteren enzim grubunun tek başına veya birlikte kullanımında aynı kullanım

limiti uygulanıyorsa, basit bir gösterimle bileşimin yüzdeleri verilerek; sayısal olarak ya da Quantum Satis prensibine göre kullanılması gereken limit,

g) Net miktar,

ğ) Gıda enziminin/enzimlerinin aktivitesi,

h) Tavsiye edilen tüketim tarihi veya son tüketim tarihi,

ı) Gerektiğinde bu maddeye atıf yapılan ve Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinin Ek-1’inde yer alan alerjen bileşenler veya alerjen işlem yardımcılara ilişkin bilgi.

(2) Gıda enzimlerinin/gıda enzim preparatlarının birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleri ile karıştırılmış olarak birlikte satılmaları halinde, ambalaj veya kaplarının üzerinde bütün bileşenlerin ağırlıkça yüzdeleri azalan sırada yazılır.

(3) Gıda enzim preparatlarının ambalajı veya kaplarının üzerinde bütün bileşenlerin ağırlıkça yüzdeleri azalan sırada yazılır.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına istisna olarak; “Perakende satış için değildir” ifadesinin son tüketiciye sunulmayacak gıda enzimlerinin kap veya ambalajında kolayca görülebilen bir yerde bulunması şartıyla, bu maddenin birinci fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde ve ikinci ve üçüncü fıkralarda istenilen bilgiler, sadece sevkiyatla birlikte veya sevkiyat öncesindeki ilgili dokümanlarda yer alabilir.

(5) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarına istisna olarak; gıda enzimleri ve gıda enzim preparatlarının tankerlerle temin edilmesi durumunda; istenilen tüm bilgiler, sadece sevkiyata eşlik eden ilgili dokümanlarda yer alabilir.

Son tüketiciye sunulacak gıda enzimleri ve gıda enzim preparatlarının etiketlenmesi

MADDE 12 - (1) Tek başlarına veya birbirleriyle ve/veya diğer gıda bileşenleriyle karıştırılarak son tüketiciye sunulması amaçlanan gıda enzimlerinin ve gıda enzim preparatlarının ambalajlarında, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinde yer alan hükümlere ilaveten aşağıdaki bilgiler yer alır:

a) Her bir gıda enziminin bu Yönetmelikte geçen adı veya her bir gıda enziminin adını içeren bir satış tarifnamesi, isminin bulunmadığı durumlarda, IUBMB terimler dizininde belirtilen kabul görmüş ismi,

b) “Gıdada kullanım içindir” veya “Gıdada kullanımı sınırlıdır” ifadesi veya gıda enziminin kullanımının amaçlandığı gıdayı belirten daha özel bir ifade.

(2) Birinci fıkrada yer alan bilgiler için, Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliğinin 14 üncü maddesinin birinci fıkrasındaki hüküm uygulanır.

Diğer Etiketleme Kuralları

MADDE 13 - (1) Bu Yönetmeliğin 10 uncu, 11 inci ve 12 inci maddelerine istisna olarak, ağırlıklar ve ölçüler ile ilgili olan veya tehlikeli maddelerin ve preparatların sunumu, sınıflandırılması, ambalajlanması ve etiketlenmesi veya bu maddelerin ve preparatların taşınması için yürürlükte olan daha ayrıntılı veya daha kapsamlı yasalar, yönetmelikler veya idari hükümler geçerlidir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM **Uygulama Hükümleri**

Bilgilendirme zorunluluğu

MADDE 14 - (1) Bir gıda enziminin kullanıcısı veya üreticisi, bu enzimin güvenilirlik değerlendirmelerini etkileyecek yeni bilimsel veya teknik bir bilgiye ulaştığında, Bakanlığa derhal bilgilendirmek zorundadır.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında hâlihazırda onaylanan ve Bakanlığın yaptığı risk değerlendirmesinde kullanılan önemli ölçüde farklı başlangıç materyalleri kullanılarak veya üretim yöntemlerinden yararlanılarak hazırlanan gıda enzimlerine yönelik olarak, üretici veya tüketici, gıda enzimini piyasaya sunmadan önce, değiştirilen üretim yöntemine veya Bakanlık tarafından sağlanacak özelliklere ilişkin olarak gıda enziminin değerlendirilmesi için gerekli verileri Bakanlığa sunar.

(3) Bir gıda enziminin kullanıcısı veya üreticisi, Bakanlığın talebi üzerine, o enzimin gerçek kullanımı hakkında bilgi vermek zorundadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gıda enzimleri listesinin oluşturulması

MADDE 15 - (1) Liste, bu maddenin ikinci fıkrasında bahsedilen başvurular temelinde oluşturulur ve güncellenir.

(2) Gıda işletmecileri, gıda enzimlerinin, listeye dâhil edilmesine yönelik Bakanlığa başvuruda bulunabilir. Bu başvurular, Türk Gıda Kodeksi Gıda Katkı Maddeleri, Gıda Enzimleri ve Gıda Aroma Vericilerine İlişkin Ortak Onay Prosedürü Hakkında Yönetmelikte belirtilen hükümler doğrultusunda yapılır.

İdari yaptırım

MADDE 16 - (1) Bu Yönetmeliğe aykırı davranışlar hakkında 5996 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre yaptırımlar uygulanır.

Avrupa Birliği'ne uyum

MADDE 17 - (1) Bu Yönetmelik, 1332/2008/EC sayılı “gıda enzimleri” ne ilişkin Komisyon Tüzüğü dikkate alınarak Avrupa Birliği'ne uyum çerçevesinde hazırlanmıştır.

Uyum zorunluluğu

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin 8 inci maddesinin birinci fıkrasında bahsedilen onay prosedürü; “Gıda Enzimleri Listesi” oluşturulduktan sonra yapılacak başvurulara uygulanır.

(2) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce ithal edilen ve/veya üretilen ve/veya işlenen ve/veya piyasaya arz edilen gıda enzimleri, bu Yönetmelik Ek'inde “Gıda Enzimleri Listesi” oluşturulana kadar 8 inci maddenin birinci fıkrası uygulanmaz, ancak “Gıda Enzimleri Listesi” oluşturulduktan sonra bu Yönetmeliğe göre onay alınması zorunludur.

(3) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra ithal edilen ve/veya üretilen ve/veya işlenen ve/veya piyasaya arz edilen gıda enzimleri için, “Gıda Enzimleri Listesi” oluşturulana kadar 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesine göre uygulama yapılır.

Yürürlük

MADDE 18 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.